

Federatienieuws

VOORZITTERSCOLUMN

Samenwerken loont

Toen ik acht jaar geleden solliciteerde voor een plek in het centraal bestuur van de LAD, werd me gevraagd hoe ik, als medisch specialist die alleen lid was van de LAD, tegenover de Orde van Medisch Specialisten stond. Was ik bereid om constructief met hen samen te werken? Ik dacht even dat het een grap was, maar de vraag was bloedserius.

Het zegt veel over de wereld waarin we destijds werkten: samenwerking met KNMG en andere partners was echt geen vanzelfsprekendheid. We werkten allemaal met een eigen agenda, met als gevolg dat we elkaar regelmatig in de weg zaten in plaats van dat we samen effectief de belangen van artsen behartigden.

Dat moest anders. En gelukkig is het ook anders geworden. Toen ik in 2014 aantrad als voorzitter van de LAD, ben ik doorgegaan op de weg die mijn voorganger was ingeslagen. Samenwerking werd een belangrijk speerpunt. Toen de Orde werd omgevormd naar de Federatie Medisch Specialisten, sloten we een samenwerkingsovereenkomst met hen af, waardoor we nu samen optrekken als het gaat om de arbeidsvoorwaardelijke belangen van medisch specialisten in dienstverband. Datzelfde doen we (onder andere) ook voor aiossen met De Jonge Specialist en voor coassistenten met De Geneeskundestudent.

Het gevolg van die samenwerking is dat we als LAD letterlijk meer gewicht in de schaal kunnen leggen aan cao-tafels. Daardoor is het makkelijker geworden om prangende onderwerpen als werkdruk en generatiebeleid te agenderen. Het bewijst wat mij betreft dat concurrentie niet de juiste weg is en dat samenwerken loont.

Eind dit jaar zwaai ik af als voorzitter. Er wordt vaak gevraagd wat ik in 2019 met 'al die vrije tijd' ga doen. Welnu, ik zal weer meer op de ok staan, blijf natuurlijk bestuurslid van de KNMG, maar daarnaast komt er ook een nieuwe dimensie bij: ik wil me meer op Europa richten. Sinds dit najaar ben ik vicepresident van de FEMS, een organisatie die zich op Europees niveau sterk maakt voor de belangen van artsen in dienstverband, en per 1 januari word ik vanuit de KNMG vicepresident van CPME, een Europese organisatie die zich in brede zin inzet voor artsenbelangen.

Tijdens het najaarscongres van de FEMS stonden de verschillen in arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden op de agenda. Die verschillen zijn enorm. Neem een land als Roemenië. Daar worden meer artsen opgeleid dan er nodig zijn, terwijl er toch een tekort is. Hoe dat kan? Simpel: hordes artsen verhuizen naar Frankrijk, waar de arbeidsomstandigheden aanzienlijk beter zijn en waar juist weer te weinig artsen worden opgeleid. Datzelfde geldt voor Engeland, dat voor een belangrijk deel afhankelijk is van de import uit andere landen.

Nederland heeft er gelukkig weinig last van, maar bij een analyse van de migratie tussen de verschillende lidstaten had ik even een déjà vu naar acht jaar geleden. Natuurlijk is de situatie niet een-op-een vergelijkbaar en is het gebrek aan harmonisatie deels de schuldige, maar op Europees niveau gebeurt op dit moment precies hetzelfde als wat wij destijds binnen Nederland deden: concurreren in plaats van samenwerken. Er ligt een schone taak om dat te veranderen. Die uitdaging ga ik graag aan.

CHRISTIAAN KEIJZER

Door samen te werken kan de LAD meer gewicht in de schaal leggen

Christiaan Keijzer
voorzitter LAD

De publieke kant van medisch leiderschap

Paul 't Hart spreekt op KAMG-congres 2019

'Met medisch leiderschap krijg je tegenwoordig zalen gevuld. Maar het type leiderschap waar het dan vaak over gaat, wordt tamelijk beperkt ingevuld.' Paul 't Hart is hoogleraar bestuurskunde. Leiderschap is zijn kerngebied. Wat bedoelt hij met 'beperkt medisch leiderschap'?

Discussies over medisch leiderschap zijn meestal intern gericht, het leiderschap dat richting collega's, medewerkers of patiënten wordt uitgeoefend. Dit leiderschap blijft binnen de instellingen, en moet dienen als tegen-

wicht tegen de overdosis beheersmatig management van die instellingen. Zulk management is natuurlijk keihard nodig om de complexe machines die hedendaagse zorginstellingen zijn, draaiende te houden. Maar met management alleen blijven de machines natuurlijk netjes in stand. Terwijl deze tijd vol technologische en maatschappelijke veranderingen vraagt om het actief ter discussie stellen van de passendheid en legitimiteit van de machine, en het faciliteren van professionele reflectie en institutionele innovatie. Dat is bij uitstek de functie van strategisch leiderschap: mensen mobiliseren voor wat er buiten de eigen toke aan de hand is en wat dat betekent voor de identiteit, organisatievorm en werkwijzen van het zorgsysteem.

Naar buiten

'Hoe medisch leiderschap zinvoller vormgegeven kan worden? Door het leiderschap niet naar binnen, maar juist naar buiten te richten. Naar andere groepen in de samenleving, het publieke domein in. Alleen op die manier kun je de taai gezondheidsvraagstukken van nu aanpakken. Problemen als obesitas ontstaan in de maatschappij. Oplossingen daarvoor komen niet tot stand als je je energie slechts richt op het doen en laten binnen je eigen zorginstelling, hoe gedreven je ook bent.'

Pathos, logos en ethos

'In het publieke domein heb je als medisch professional of bestuurder geen beslismacht, je moet het van je geloofwaardigheid en reputatie hebben om invloed te kunnen uitoefenen op

andere partijen in de sector of op het grote publiek. Neem vaccinaties. Het vanzelfsprekende gezag van een instituut als het RIVM is verdampt. Rationele argumenten van een expert zijn niet meer voldoende als die in een talkshow tegenover een goed gebekte bezorgde moeder worden geplaatst. Je komt terecht in publieke *blame games* waar andere wetten gelden dan die van de koele, forensische rationaliteit. Je zult je moeten begeven op het volle speelveld van Aristoteles' retorische driehoek van pathos, logos en ethos om overeind te blijven en via overtuigingskracht te kunnen sturen.'

'Public health-artsen zijn bij uitstek de artsen die in het publieke domein invloed proberen uit te oefenen. Dat vraagt om andere leiderschapsvaardigheden: partijen verbinden, tot echte samenwerking komen. Hoe ga je bijvoorbeeld om met een gevoelig onderwerp als huiselijk geweld? In Australië is dat de belangrijkste doodsoorzaak van vrouwen tussen 25 en 45 jaar. Dit probleem stelt een professional voor een hele reeks uitdagingen. Hoe bundel je informatie, hoe ga je om met privacy, wie doet wat in het netwerk, en hoe weet je dat? Je ziet soms dat een enkele casus pijnlijk duidelijk maakt welke stappen we daarin moeten zetten. En ook hier is horizontale verbinding belangrijk. Burgers en survivors kunnen het morele leiderschap bieden dat nodig is.'

KAMG

Paul 't Hart spreekt samen met **Erik Gerritsen**, secretaris-generaal van het ministerie van VWS, op het KAMG-congres op 14 december. Thema van het congres is communicatie over gezondheid. 't Hart geeft een prikkelend kader, Gerritsen reageert vanuit zijn ervaring met bestuur en organisatie. De kaartverkoop is begonnen. Wees er snel bij, want het aantal plaatsen is beperkt.

Public health:
als ik bedoel wat u begrijpt

KAMG-CONGRES

'Als ik bedoel wat u begrijpt'

14 december 2018 Antropia Driebergen

Meer informatie en aanmelden: kamg.nl/congres

KNMG-bestuurslid wordt vicepresident van Europese artsenorganisatie CPME

Christiaan Keijzer, KNMG-bestuurslid, is benoemd tot vicepresident van de Europese artsenorganisatie CPME, waarin nationale artsenorganisaties uit 28 Europese landen zijn verenigd. Een mooie stap, want de CPME is een belangrijk podium om invloed uit te oefenen bij organisaties die het Europese gezondheidszorgbeleid bepalen en daarmee ook het werk van de Nederlandse dokter beïnvloeden.

al lang niet meer alleen een nationale aangelegenheid. Denk aan wederzijdse erkenning van diploma's, titelbescherming, toelating van genees- en hulpmiddelen tot de markt en bestrijding van infectieziekten en antibioticaresistentie. Beleid en afspraken in Europees en internationaal verband hebben direct invloed op de Nederlandse dokter. De CPME is een belangrijk podium om samen te discussiëren en invloed uit te oefenen bij organisaties die het Europese gezondheidszorgbeleid bepalen, zoals de Europese Commissie en het Europees Parlement. Ook al sluit de koers niet altijd helemaal aan op de wensen van de KNMG en zijn compromissen onontkoombaar als je Europees gaat samenwerken, je kunt tegenwoordig niet meer zonder afstemming met de landen om je heen.'

Keijzer maakt namens de KNMG sinds 1 januari 2018 onderdeel uit van het bestuur van de CPME. Binnen het bestuur van de CPME worden de lijnen uitgezet door de executive committee, bestaande uit een president, vier vicepresidents en een *treasurer*. Tijdens de najaarsvergadering is Keijzer gekozen tot vicepresident per 1 januari 2019.

Invloed op Nederlandse dokter

De KNMG is hier heel blij mee. Keijzer: 'Wij zetten ons in Nederland als KNMG dagelijks in voor goede medische zorg. Het bepalen van wat goede zorg is, is in veel opzichten

Wat doet de CPME concreet?

De CPME zet zich in voor de kwaliteit van de medische beroepsuitoefening en artsenopleidingen in heel Europa om goede gezondheidszorg voor alle patiënten in Europa te bewerkstelligen. Naast het vormen van standpunten en richtlijnen onderhoudt de CPME nauwe contacten met de organisaties die het Europese gezondheidszorgbeleid bepalen. De KNMG is sinds de oprichting in 1959 lid van de CPME.

knmg

Zie ook: knmg.nl/cpme

Werk aan uw carrière!

Volg trainingen en workshops van KNMG Arts & Carrière

Kijk voor het uitgebreide aanbod van trainingen en workshops op knmg.nl/artscarriere.

■ basisartsen, aiossen, medisch specialisten

Professioneel presenteren

In deze eendaagse stoomcursus leert u de belangrijkste bouwstenen voor het geven van een krachtige presentatie. U leert snel en doeltreffend een goed verhaal in elkaar zetten en krijgt deze dag persoonlijke en direct toepasbare feedback en tips waardoor uw overdracht sterker wordt. Door de kleine groep is er in een veilige setting veel persoonlijke aandacht en is er voor elke deelnemer ruime mogelijkheid om te oefenen.

Datum: 28 november

■ basisartsen, aiossen, medisch specialisten

Persoonlijke effectiviteit in de zorg

Doe ik ook wel dát wat ik ook echt wil doen? Dit is één van de vragen die aan de orde komen in de driedaagse training 'Persoonlijke effectiviteit in de zorg'. De training is opgebouwd uit verschillende 'blokken' die logisch in elkaar overlopen: wie ben ik en wat doe ik?, wat wil ik eigenlijk écht?, waar ga ik mij concreet op richten en – heel belangrijk – hoe doe ik dat met minder moeite en méér resultaat?

Datum: vanaf 17 december

■ studenten, basisartsen

Succesvol solliciteren

Tijdens de workshop leert u in twee uur alle ins en outs van het solliciteren. U leert wat een goede sollicitatiebrief is en hoe u zich goed voorbereidt op het sollicitatiegesprek. Als u de workshop heeft afgerond gaat u zelfverzekerd de procedure in. Zo maakt u meer kans op de baan van uw keuze!

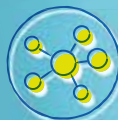
Datum: 17 januari

KNMG Arts & Carrière biedt geaccrediteerde workshops en trainingen voor geneeskunde-studenten, basisartsen, aiossen en medisch specialisten. Kijk voor meer informatie, locaties en aanmelding op knmg.nl/artscarriere of e-mail artscarriere@fed.knmg.nl.

Tools, projecten en ervaringen voor doelmatig leren denken en werken voor de geneeskundige vervolgoopleidingen.

bewustzijnsproject.nl

bewustzijns
project

Toolbox om aiossen doelmatig te leren denken en werken

Stilstaan bij wat je doet en je gezonde verstand gebruiken. Daar komt doelmatige zorg leveren op neer. Maar: hoe leer je aiossen om doelmatig te denken en te werken? Het Bewustzijnsproject ontwikkelde samen met aiossen en opleiders uit alle onderwijs- en opleidingsregio's (OOR's) talloze tools, projecten en trainingen. Al deze opbrengsten zijn samengebracht in de online toolbox Doelmatigheid van Zorg: bewustzijnsproject.nl.

Tools

Een van de tools is de 'Quickscan Doelmatigheid van Zorg'. Daarmee krijgen opleiders zicht op de stand van zaken: is doelmatigheid van zorg al voldoende verankerd in de opleiding? Een korte vragenlijst brengt alle essentiële ingrediënten van de opleiding in beeld. Opleiders weten dan waar eventueel nog extra aandacht voor nodig is. Zo loont het om aiossen een doelmatigheidsproject te laten uitvoeren: een schat aan leerervaring én een beproefd middel om doelmatig te leren denken en werken.

Andere tools zijn bijvoorbeeld het 'How-to: Verwonder en Verbeterproject', de 'Doctor Flow-serious game voor doelmatig diagnostiseren en het zakkaartje 'Kosten in Kaart', met de gemiddelde kosten van gezondheidszorg. Dit zakkaartje geeft een indruk van de kosten die gepaard gaan met verschillende behandelkeuzes.

Projecten

In het hele land zijn veel projecten en initiatieven op het gebied van (kosten)bewustzijn, zowel binnen als buiten de opleiding. Zo zijn er al veel verbeteringen doorgevoerd door

projecten door aiossen Een handig hulpmiddel bij het uitvoeren van projecten is de online 'Tool Projectmatig Werken'. Deze praktijkgerichte module helpt aiossen op weg om zelf een doelmatigheidsproject uit te voeren. Ter verdieping kunnen zij ook de e-learning Stakeholders volgen. Geef de frisse blik van aiossen dus ruim baan en gebruik de ruim 150 projecten in de Toolbox om daar inspiratie voor op te doen.

Training

Voor een kennismaking met doelmatigheid van zorg in de geneeskundige vervolgoopleiding of juist verdere verdieping, zijn er verschillende trainingen ontwikkeld; van een Teach-the-Teacher, tot een workshop Basis Doelmatigheid tot de online courses 'Kenniss van Zorgkosten' en 'Waardegedreven zorg en verandermanagement'. In de toolbox staan ook formats van workshops die opleiders zelf kunnen (laten) organiseren in hun instelling.

Nog drie jaar beschikbaar

Het bewustzijnsproject is bijna afgelopen, maar de toolbox blijft nog zeker drie jaar beschikbaar, zodat aiossen en opleiders er volop gebruik van kunnen maken. *knmg*

Het bewustzijnsproject is een project van het College Geneeskundige Specialismen.

bewustzijnsproject.nl

bewustzijns
project

Incident of klacht? Raadpleeg de herziene KNMG-handreiking Omgaan met incidenten

Het meemaken van een incident is ingrijpend. De laatste jaren legt wet- en regelgeving, waaronder de Wkkgz, meer nadruk op openheid en toetsbaarheid van het handelen van artsen. De herziene KNMG-handreiking Omgaan met incidenten en klachten zet de belangrijkste regels op een rij en schept duidelijkheid over de verschillende definities van begrippen als incident, complicatie en calamiteit.

U vindt de herziene handreiking via knmg.nl/omgaan-met-incidenten.

Liefdadigheidsveiling Pincet en Penseel met Ruben Nicolai

Het KNMG-gezelschap Pincet en Penseel organiseert op 12 januari een liefdadigheidsveiling ter gelegenheid van haar 70-ste verjaardag. Deze feestelijke veiling zal plaatsvinden in de Filmfabriek te Zaandam, onder de bezielande leiding van Ruben Nicolai. Een unieke kans om een bijzonder kunstwerk aan te schaffen. De opbrengst

komt ten goede aan de behandeling van kinderkanker in het Prinses Máxima Centrum. Belangstellenden kunnen de kunstwerken bekijken van 15 december tot en met 11 januari, dagelijks tijdens de openingstijden van Café Fabriek. Voor uitgebreide informatie en openingstijden, zie de website van Pincet en Penseel: knmg.nl/pincetenpenseel.

GETTY IMAGES

Artsenfederatie KNMG
Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst
R.A.C.L. Héman, voorzitter
A. Rühl, algemeen directeur
Mercatorlaan 1200, 3528 BL Utrecht
Postbus 20051, 3502 LB Utrecht
tel. 088 440 4200, info@fed.knmg.nl
knmg.nl

FEDERATIEPARTNERS

Federatie Medisch Specialisten
M.C.G. Daniëls, algemeen voorzitter
B.J. Heesen, directeur
tel. 088 505 3434
info@demedischspecialist.nl
demedischspecialist.nl

De Geneeskundestudent
W. Bontje, voorzitter
tel. 088 440 4216
info@degeneeskundestudent.nl
degeneeskundestudent.nl

KAMG
Koepel Artsen Maatschappij en Gezondheid
E. Buiting, voorzitter
R. Duzijn, directeur
tel. 030 303 3662
bureau@kamg.nl, kamg.nl

LAD
Landelijke vereniging van Artsen in Dienstverband
C. Keijzer, voorzitter
C. van den Brekel, directeur
tel. 088 134 4100
bureau@lad.nl, lad.nl

LHV
Landelijke Huisartsen Vereniging
N.A. Kalsbeek, voorzitter
P. van Rooij, algemeen directeur
tel. 085 048 0000
lhv@lhv.nl, lhv.nl

NVAB
Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde
J.G.F. Beens, voorzitter
C. van Vliet, directeur
tel. 030 204 0620
kwalietsbureau@nvab-online.nl
nvab-online.nl

NVVG
Nederlandse Vereniging voor Verzekeringsgeneeskunde
R. Kok, voorzitter
M. van Bork, directeur
tel. 030 686 8764
secretariaat@nvvg.nl, nvvg.nl

Verenso
Vereniging van specialisten ouderengeneeskunde
N.M. Nieuwenhuizen, voorzitter
N. Hauet, directeur
tel. 030 227 1910
info@verenso.nl, verenso.nl

